

Danyýel Kitaby — Ýigrimi Altynjy San

Nebukadnesaryň ýedi döwri: butparazlygy, papalygy we Birleşen Şatlary açyp görkezýän pygamberlik nagyşy

Jeff Pippenger

2023-12-21

Dördünji bapdaky Nebukadnessaryň nyşany haýran galdyryjydyr. Onuň «ýedi wagty» butparazlygyň (gündelik), we papalygyň (harabalygyň günäsi) mukaddes ýeri hem-de goşuny depelän wagt döwürlerini alamatlandyrdy.

Soň men bir mukaddesiň gepleýändigini eşitdim, we şol gepleýän belli mukaddese başga bir mukaddes şeýle diýdi: «Gündelik gurbanlyk, weýrançylygyň ýazyk işi, hem mukaddes ýeriň, hem goşunyň aýak astyna salynmagyna berilmegi baradaky bu görnüş näçe wagta çenli dowam eder?» Daniýel 8:13.

On üçünji aýatda agzalan “mukaddes ýer hem-de goşun” depelenip basylmasy, Hudaýyň iki gaharynyň soňkusy bolan “ýedi wagt”y aňladýar; Nebukadnesaryň “ýedi wagty” bolsa, Hudaýyň gaharlarynyň birinjisi bolan “ýedi wagt”y aňladýar, emma pygamberlikde olaryň ikisi-de şol bir çyzyk hökmünde görkezilýär.

Men Samariýanyň ölçeýiş ýüpegini, Ahabyň öýüniň gurşun ölçegini Iýerusalemiň üstüne uzadaryn; we bir adamyň tabagy süpürşi ýaly, men Iýerusalemi süpürerin, ony süpürip, tersine çevirerin. 2 Patyşalar 21:13.

Danyýl kitabyň sekizinji babyndaky on üçünji aýat, biziň eramyzdan öň 677-nji ýylda başlap, Hudaýyň gazabynyň günorta Ýahuda patyşalygynyň üstüne getirilen ikinji çyzygyna degişli bolup durýar. Nebukadnesaryň “ýedi wagty” bolsa, biziň eramyzdan öň 723-nji ýylda başlap, Hudaýyň gazabynyň demirgazyk Ysraýyl patyşalygynyň üstüne getirilen birinji çyzygyny aňladýar. Nebukadnesaryň “ýedi wagty” mukaddes ýeri we goşuny butparazlygyň depelän bir mün iki yüz altmyş ýylyny, şondan soň hem mukaddes ýeri we goşuny papalygyň depelän bir mün iki yüz altmyş ýylyny aňladýar.

Papalizm diýilýäni, ýönekeýje, Hristiançylygy kabul eden görnüş bilen örtülen butparazlykdyr. Edil şeýle diýse bolar: “çokundyrylan butparazlyk.” Katoliklikde Mesihi ýa-da Hristiançylygy aňladýan hiç zat ýokdur. Dünýä bu hakykaty Garaňky Asyrlar döwriň taryhynda öwrendi, emma 1798-nji ýyldan bäri dünýä muny unutdy. Papalyk butparazlyk bilen bir ýürege eýedir. Din hem-de dinleriň dessurlary birmeňzeşdir. Nebukadnesaryň “ýedi wagt” hökmi, oňa haýwanyň ýüreginiň berilmeginde ybaratdy. Oňa berlen şol haýwan ýüregi, aç-açan butparazlyk bolsun ýa-da Katoliklik görnüşinde örtüklenen butparazlyk bolsun, butparazlyk dinini aňladýan ýürekdi. Waýth uýa Ylhamyň on ikinji babyndaky aždahanyň Şeýtandygyny, emma ikinji derejeli manyda onuň butparaz Rimdigini görkezýär.

“Şeýlelik bilen, aždaha ilki bilen Şeýtany aňladýan bolsa-da, ikinji derejeli manyda ol butparaz Rimiň nyşanydyr.” The Great Controversy, 439.

Nebukadnetsaryň “ýedi wagt” üçin şekillendirilen wagşy haýwany, bir müň iki ýüz altmyş günläp aždahanyň wagşy haýwanydy, ondan soň bolsa ýene bir müň iki ýüz altmyş günläp katolisizmiň wagşy haýwany boldy. Şol günleriň ahrynda Nebukadnetsar ahyrsoňy ýalan pygamber bolan Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň nyşanydyr. Pygamberlik taýdan Nebukadnetsar ruhy Wawilony emele getirýän we dünýäni Armageddona alyp barýan üç esse güýji — aždahany, wagşy haýwany we ýalan pygamberi — şekillendirýärdi. Nebukadnetsar göni manydaky Wawilony aňladýar, şeýle etmek bilen hem ol soňky günleriň ruhy Wawilony emele getirýän şol üç güýjüň hemmesiniň nyşany hökmünde ulanyldy.

Täze kesgitlenen nyşanly many-mazmuny tanamak üçin, ilki bilen Nebukadnesary 1798-nji ýylda, onuň patyşalygy “ýedi wagt” tamamlananda täzedan dikeldilen pursatynda ýerleşdirmek möhümdir. Bu ýolbelgisini has yzygiderli görmüşde bap boýunça öňe gitmäge başlamazdan ozal, Danyýel kitabyň dördünji babda kesgitläris.

1798-nji ýylda, «ahyryň döwründe», Danyýel kitabyň möhri aýryldy, we şondan soň ol kitap barha artýan nury hödürlemek arkaly öz maksadyny ýerine ýetirdi; şol nur ybadat edýänleri synap, saplap we iki topara bölüp çykarmalydy. Danyýel kitabyň möhüriniň açylmagy şol döwürde aýan edilen hakykatlara esaslanýan üç ädimli synag işiniň başlangyjyny alamatlandyýar.

Ol oňa şeýle diýdi: «Öz ýoluň bilen git, Daniýel; çünki bu sözler ahyrzaman wagta çenli ýapyk we möhürli saklanar. Köpler tämizlener, agardar we synagdan geçiriler; emma erbetler erbetlik ederler; erbetleriň hiç biri düşünmez; ýöne paýhaslylar düşünär». Daniýel 12:9, 10.

Danyýel kitaby bilen Ylham kitabyndan ybarat bolan kitabyň möhüriniň açylmagynyň pygamberlik maksady, şol kitabyň möhüri açylan taryhy döwürde diri bolan nesli synagdan geçirmekdir. Danyýel on ikinji bapda üç wagt pygamberligi görkezilýär. Olaryň birinjisi, mukaddes halkyň güýjüniň dargadylmaly bolan bir müň iki ýüz altmyş ýyldyr.

Emma sen, eý Daniýel, sözleri ýapyk sakla we kitaby ahyrzamanyň wagtyna çenli möhürle; köpler oňa-buňa ylgap geçerler, bilim artar. Soň men, Daniýel, seretdim, ine, ýene iki kişi durdy: biri derýanyň kenarynyň bu tarapynda, beýlekisi bolsa derýanyň kenarynyň ol tarapynda. Olaryň biri derýanyň suwlarynyň üstünde duran, zygyr geýimli adama şeýle diýdi: “Bu ajaýyp zatlaryň soňuna çenli näçe wagt bolar?” Men derýanyň suwlarynyň üstünde duran, zygyr geýimli adamy eşitdim: ol sag elini hem çep elini göge galdyryp, baky ýaşanyň ady bilen ant içip, şeýle diýdi: “Bir wagt, wagtlar we ýarym wagt bolar; mukaddes halkyň güýjüni dargatmagy tamamlanynda, bu zatlaryň hemmesi tamamlanyar.” Daniýel 12:4–7.

On ikinji bapdaky beýleki iki pygamberlik döwri müň iki ýüz togsan gün we müň üç ýüz otuz baş gündür.

Men eşitdim, emma düşünmedim; şonda men: «Eý Rebbim, bu zatlaryň ahry näme bolar?» diýdim. Ol bolsa şeýle diýdi: «Öz ýoluňa git, Daniýel; çünki bu sözler ahyrzaman wagta çenli ýapyk we möhürli saklanar. Köp adamlar arassalanylar, agarylar we synalyp görüler; emma erbetler erbetlik ederler; erbetleriň hiç biri düşünmez, emma paýhaslylar düşünerler. Gündelik gurbanlygyň aýryljak wagtyndan we weýrana ediji ýigrenji zadyň goýuljak pursatyndan başlap, bir müň iki ýüz togsan gün bolar. Garaşýan we bir müň üç ýüz otuz baş güne ýetýän

adam bagtlydyr». Daniýel 12:8–12.

Aýatlarda “soňky wagt” iki gezek agzalýar we Danyýeliň sözleriniň möhüriniň açyljak nokady hökmünde kesgitlenýär. “Soňky wagt”da möhüri açylmagyň mazmuny bolan sözler bir müň iki ýüz altmyş (bir wagt, wagtlar we ýarym wagt), bir müň iki ýüz togsan we bir müň üç ýüz otuz baş bolan üç pygamberlik döwrüdir. Üç döwürden ikisi “günler” diýlip kesgitlenýär. Üçüsinden ikisi 1798-nji ýylda tamamlandy, üçünjisi bolsa 1843-nji ýylyň edil ahyrynda tamamlandy. Aýatyň: “garaşýan we ... ýetýän adam bagtlydyr” diýýändigine görä, hut 1843-nji ýylyň edil ahyrynda.

“Gelýär” sözi “degýär” diýen manyny berýär. Şonuň üçin 1844-nji ýylyň ilkinji gününe garaşýan hem-de oňa degýän adam bagtlydyr. On gyzyň timsalyndaky gijä galma wagty Milleritleriň taryhyndaky ilkinji lapykeçlikde başlady, şol lapykeçlik hem hut 1843-nji ýylyň in soňky gününde bolup geçdi; 1843-nji ýylyň in soňky günü bolsa 1844-nji ýylyň in ilkinji gününe degýär. Garaşmagyň berekedi gijä galma wagtyň ilkinji lapykeçlik bilen başlan pursatynda başlady.

Bu aýatlarda ele alynmaly zatlar has köp, ýöne biziň bu ýerde garap duran meselämiz Danyýeliň pygamberlik wezipesidir. Bu ýerde Danyýeliň wekilçilik edýän Danyýel kitabyň maksady, kitap açylanda üç basgançakly synag işini emele getirmekdir. Danyýele kitabyň açylmaly ahyrzaman wagtyňa çenli öz ýoluna gitmegi buýruldy. Bapyň jemleýji netije bölegi ahyrzaman wagty gelip ýetende nämeleriň bolup geçjekdigini nygtaýar.

Ýöne sen ahyra çenli öz ýoluň bilen git; çünki sen dynç alarsyň we günleriň ahyrynda öz paýynda durarsyň. Daniel 12:13.

Danyýel kitaby Danyýeliň pygamberlik günleriniň ahyrynda öz paýynda durmalydy.

“Taňry adama ýörite bir işi ýerine ýetirmegi ynananda, ol Danyýel ýaly öz paýynda we ornunda durmaly, Taňryň çagyryşyna jogap bermäge taýýar, Onuň maksadyny ýerine ýetirmäge taýýar bolmalydyr.” Manuscript Releases, 6-njy tom, 108.

1798-nji ýylda, soňky wagtda, Daniel öz bije paýynda durdy; bu on üçünji aýatda “günleriň ahyrynda” diýlip beýan edilýär. Nebukadnesaryň “ýedi wagt” sürgünliginiň soňy 1798-nji ýyly görkezýär, çünki ol “günleriň ahyrynda” tamamlandy.

Günleriň ahyrynda men, Nebukadnesar, gözlerimi asmana galdyrdym, akyl-huşum maňa gaýdyp geldi; men Beýikleriň Beýigini mübärekleddim, ebedilik ýaşaýany şöhratlandyrdym we hormatladym. Çünki Onuň hökmürowanlygy ebedi hökmürowanlykdyr, Onuň patyşalygy nesilden-nesle dowam edýär. Ýeriň ähli ýaşajylary hiç zat hasap edilýändir; Ol asmanyň goşunynda-da, ýeriň ýaşajylarynyň arasynda-da Öz erkine görä hereket edýär; hiç kim Onuň elini saklap bilmez ýa-da Oňa: «Näme edýärsiň?» diýip bilmez. Şol wagt akyl-huşum maňa gaýdyp geldi; patyşalygymyň şöhraty üçin mertebäm we nuranalygym hem maňa gaýdyp geldi; geňeşdarlarım we beglerim meni gözläp geldiler; men patyşalygymda berkarar edildim, maňa bolsa has beýik beýiklik goşuldy. Indi men, Nebukadnesar, asmanlaryň Patyşasyny öwýärim, beýgeldýärim we hormatlaýaryn; Onuň ähli işleri hakykatdyr, ýollary adalatdyr; tekepbirlikde ýöränleri bolsa Ol peseldip bilýändir. Daniýel 4:34–37.

“Günleriň ahyry” diýen aňlatma 1798-nji ýylda bolan ahyrzaman döwrüni aňladýar. Şol wagt Nebukadnetsar öz patyşalygynda berkidildi; bu indi butparazlygyň we papalygyň haýwanlarynyň taryhy däl. Şol pursatda Nebukadnetsar doly öwrülen bir adamy aňladýardy we şeýle etmek bilen, 1798-nji ýylda höküm sürüp başlamys Mukaddes Kitap pygamberligindäki ýer ýüzüniň haýwanyny aňladýardy; ol guzy hökmünde başlady, emma ahyrsoňy aždaha ýaly geplär diýip öňünden bellenipdi. Ol Işaya ýigrimi üçünjiniň berjaý bolmagynda ýetmiş nyşanly ýyl höküm sürmeli bolan ýer ýüzüniň haýwanyny aňladýar, edil onuň hakyky patyşalygynyň ýetmiş hakyky ýyl höküm sürşi ýaly. Bu nyşanlylyk “doly berkdir.”

Nebukadnesar Ylham kitabynyň on ikinji we on üçünji bablarynda görkezilen üç güýjüň arasyndaky pygamberlik baglanyşygyny aňladýar. Ol ýerde olar aždarha, deňizden çykan wagşy haýwan we ýerden çykan wagşy haýwan hökmünde kesgitlenýär. Ylham kitabynyň on altynjy babynda bolsa olar dünýäni Armageddona alyp barýan üç güýç hökmünde kesgitlenýär. Nebukadnesaryň “ýedi wagty” şol üç wagşy haýwanyň hemmesini özara baglanyşdyrýar, çünki hakyky Wawilon ruhy Wawilony suratlandyrýar, hem-de Daniýel kitabynyda ýerleşýän şol bir pygamberlik ugry Ylham kitabynyda dowam etdirilýär, sebäbi bu iki kitap biri-birini kämillige ýetirýär.

Nebukadnesar aždarha, haýwan we ýalançy pygamberiň arasyndaky pygamberlik baglanyşygy hökmünde 1798-nji ýyly aňladýar. 1798-nji ýyl birinji perişdäniň habary we Millerit taryhy üçin “ahyryň wagty” boldy. William Miller ähli pygamberlik gurluşyny butparazlygyň аждаphasyny we Katolisizmiň haýwanyny tanamagynyň esasynda ýerleşdirmäge ýolbaşçylyk edildi, emma ol Birleşen Şatlary ýer ýüzünden çykýan haýwan hem-de ýalançy pygamber hökmünde görmedi. Ol 1798-nji ýyldaky “ahyryň wagtyndan” öňki taryhy görüp bilýärdi, ýöne geljek heniz geljekdi. 1989-njy ýyldaky “ahyryň wagtynda” şol üç güýjüň hemmesi hem şonda tanalar.

1798-nji ýylda aždahanyň we wagşy haýwanyň pygamberlik taýdan ykrar edilmeginiň möhüriniň açylmagy, ýedinji, sekizinji we dokuzynjy bablaryň Ulaý derýasy arkaly şekillendirilýär. 1989-njy ýylda aždahanyň, wagşy haýwanyň we galp pygamberiň pygamberlik taýdan ykrar edilmeginiň möhüriniň açylmagy bolsa, onunjy, on birinji we on ikinji bablaryň Hiddekel derýasy arkaly şekillendirilýär. Nebukadnesar 1798-nji ýylda gelen birinji perişdäniň hereketini aňladýar we ol 1989-njy ýylda gelen üçünji perişdäniň hereketini aňladýan Belşazary typsallaýar. Şol sebäpli, dördünji bapdaky Nebukadnesaryň ikinji düýşi birinji perişdäniň habaryny aňladýar.

Nebukadnesaryň «ýedi wagty» 1798-nji ýylda, gelejek höküm baradaky duýduryş habarynyň gelmegi bilen, «ahyry-zamanyň wagtynda» tamamlandy. «Günleriň ahyrynda» ol iman eden adamdyr; şeýlelik bilen, ol guzy ýaly bolan döwründe ýer ýyrtyjysynyň Respublika şahyny aňladýar. Şol bir wagtda-da ol ýer ýyrtyjysynyň Filadelfiýa Protestan şahyny aňladýar.

Wawilonyň ilkinji patyşasy hökmünde ol Wawilonyň soňky patyşasy Belşaçary nyşanlaýar. Onuň hökümi Nimrodyň hökümi bilen öňünden nyşanlandy we öz gezeginde Belşaçaryň hökümünü hem nyşanlady. Onuň hökümi 1844-nji ýylyň 22-nji oktyabrynda derňew höküminiň açylmagyny aňladýardy.

Patyşa Nebukadnesar, ýer ýüzünde ýaşayan ähli halklara, milletlere we dillere: size parahatlyk artsyn. Beýik Hudaýyň maňa görkezen alamatlaryny we gudratlaryny aýan etmegi laýyk gördüm. Onuň alamatlary nähili beýikdir! Gudratlary nähili gudratlydyr! Onuň patyşalygy ebedi patyşalykdyr, Onuň hökmürowanlygy nesilden-nesile dowam edýär. Men, Nebukadnesar, öýümde rahatlykda we köşgümde gülläp ösüp durkam, meni gorkuzaýan bir düýş gördüm; düşegimdäki pikirlerim we kellämdäki görnüşler meni howsala saldy. Daniel 4:1–5.

Düýş Nebukadnesary gorkuzdy, we düýşüň nyşanly manysy birinji perişdäniň baky hoş habaryny aňladýar; ol adamlara: «Hudaýdan gorkuň» diýip buýurýar.

Soňra men asmanyň ortasynda uçup barýan başga bir perişdäni gördüm; onuň ýerde ýaşayanlara, her bir millete, tire-taýpa, dile we halka wagyz etmek üçin ebedi Hoş Habary bardy. Ol gaty ses bilen şeýle diýýärdi: Hudaýdan gorkuň we Oňa şöhrat beriň; çünki Onuň höküm sagady gelip ýetdi; asmanyň, ýeriň, deňziň we suw çeşmeleriniň Ýaradyjysyna ybadat ediň. Ylham 14:6, 7.

Baky Hoş Habar üç basgançakly habardyr; birinji basgançak, birinji perişdäniň üsti bilen görkezilişi ýaly, Hudaýdan gorkmakdyr; ikinji basgançak Oňa şöhrat bermekdir; üçünjisi bolsa Onuň höküm sagadynyň gelmegi bilen görkezilýär. “Şöhrat” häsiýeti aňladýar, we Nimrodyň pitnesi baradaky wakadaky ikinji “geliň” şäheriň we minaranyň häsiýetiniň derňelenen ýeridir. Bu derňew hökümidir. Ybadathana bilen döwletiň utgaşmasy haýwanyň şekilidir, we Nimrodyň ikinji basgançagy haýwanyň şekilini ýüze çykarmakda boldy; emma baky Hoş Habaryň ikinji basgançagy Nimrodyňky däl-de, Hudaýyň häsiýetiniň şöhratlandyrylmagyny emele getirýär.

Nebukadnetsaryň gorkusy ilkinji synagyň nyşanydyr; edil Danyýeliň Bablonyň iýmitini iýmezlik baradaky saýlawynyň hem şeýle bolşy ýaly, çünki Danyýel Hudaýdan gorkýardy. Birinji perişde taryha 1798-nji ýylda geldi, şondan soň bolsa 1840-njy ýylyň 11-nji awgustynda güýç berildi. Nebukadnetsaryň düýşi birinji habaryň gelşini ahyrzamanyň wagtynda, 1798-nji ýylda ýerleşdirýär.

Men bir düýş gördüm, ol meni gorkuzdy; düşegimdäki pikirlerim we kellämdäki görnüşler meni bimaza etdi. Şonuň üçin men Babiliň ähli akyldarlaryny meniň huzuryma getirmek barada perman çykardym, olar maňa bu düýşiň ýorgudyny aýan etsinler diýip. Soňra jadugärler, münäçjimler, kasdyklar we palçylar girdiler; men olaryň önünde düýşi gürrüň berdim, emma onuň ýorgudyny maňa aýan edip bilmediler. Emma ahyrsoňy meniň huzuryma Daniýel girdi; onuň ady meniň hudaýymyň adyna görä Beltsaşar diýlip atlandyrylýardy, onda mukaddes hudaýlaryň ruhy bardy; men onuň önünde düýşi aýdyp şeýle diýdim: “Eý, jadugärleriň baştutany Beltsaşar, senden bilýärim ki, mukaddes hudaýlaryň ruhy sende bardyr we hiç bir syr seni bimaza etmez; gördüğim düýşümiň görnüşlerini we onuň ýorgudyny maňa aýt”. Daniýel 4:5–9.

1798-nji ýylda, ahyrzamanyň döwründe birinji habaryň gelmegi — bu Nebukadnesaryň gorkusy bilen şekillendirilýär — Danyýel kitabyň möhüriniň açylmaly wagtyň ýetendigini görkezýän nokady belleýär.

Emma sen, eý Daniýel, bu sözleri ýapyk sakla we kitaby ahyrzaman wagtyňa çenli möhürle; köpler o ýana-bu ýana ylgarlar, we bilim artar. ... Ol şeýle diýdi: Ýoluňa git, Daniýel; çünki bu sözler ahyrzaman wagtyňa çenli ýapyk we möhürli saklanandyr. Köpler arassalanar, ak ediler we synagdan geçiriler; emma erbetler erbetlik ederler; erbetleriň hiç biri düşünmez, ýöne paýhaslylar düşünerler. Daniel 12:4, 9, 10.

Danyýl kitaby “ahyrzamanyň wagtynda” açylanda, adamlara artýan bilimi görüp-barlamak üçin gelmäge çagyryldy, we şol çagyryş ahyrsoňy sežde edýänleriň iki synpyny döretdi. Bir synp düşüni bilmedi, beýleki synp bolsa düşüni bildi. “Jadygöýler, ýyldyzçylary, kaldeliler we palçylar” hökmünde görkezilen Wawilonyň akyldarlary düşüni bilmedi, emma Danyýl düşündi. Wawilonyň “akylyly adamlary” düşüni bilmedi, şonuň üçin olar pisleri aňladýar. Danyýl bolsa paýhaslylary aňladýardy.

Biz indiki makalada Danyýel kitabyň dördünji babyny dowam etdireris.

“Hudaýyň işine wepasyz bolanlar ýörelgeden mahrumdyrlar; olaryň niýetleri şeýle häsiýetde dälär welin, ähli ýagdaýlarda dogry zady saýlamaga olary ugrukdyrsyn. Hudaýyň hyzmatkärleri hemişe özläriniň iş berijileriniň nazary astyndadygyny duýmalydyrlar. Belşazaryň mukaddeslige dil ýetirilen toýuna syn eden Şol Bir ähli edaralarymyzda-da, söwdagäriň hasap otagynda-da, hususy ussahanada-da bardyr; we gansyz el, nädip küfür edýän patyşanyň üstünden çykan elhenç hökümi ýazyp goýan bolsa, siziň äsgermezçiligiňizi hem edil şonuň ýaly şübhesiz ýazýar. Belşazaryň höküm edilşi otly sözler bilen ýazylypdy: ‘Sen terezi gabaklarynda tartyldyň, we kem tapyldyň’; eger Hudaý tarapyndan size berlen borçlaryňyzy ýerine ýetirmeseňiz, siziň höküm edilşiňiz hem şonuň ýaly bolar.” Messages to Young People, 229.